

Životní prostředí – prostředí pro život

Globální zpráva o životním prostředí OSN: zdravá planeta jako předpoklad pro zdraví lidí – představení hlavních závěrů a doporučení GEO-6

Mgr. Petr Winkler

Ministerstvo životního prostředí

Tzv. report GEO je nejznámější publikací Programu OSN pro životní prostředí, které prezentují a hodnotí stav a vývoj životního prostředí ve světě. Report GEO 6 nedávno přijali ministři všech zemí OSN na Environmentálním shromáždění OSN v Nairobi.

Report GEO upozorňuje na skutečnost, že životní prostředí a přírodní zdroje jsou základem pro důstojný lidský život a to jak s ohledem na materiální zajištění tak lidské zdraví, a jejich dlouhodobé poškození ohrožuje naši budoucnost. To platí zejména pro realitu pokračujících klimatických změn, které mají dopad na dostupnost vody, produkci potravin i rozšiřování nových zdravotních rizik.

GEO ve svých úvodních kapitolách poskytuje analýzu primárních antropogenních hnacích sil proměn životního prostředí – růst populace, rozvoj ekonomiky, urbanizace, klimatická změna, a technologická proměna, což následuje popis vývoje stavu v pěti složkách biosféry – vzduch, voda, půda, biodiverzita, oceány. GEO-6 také obsahuje rozbor dosavadních environmentálních politik a modelování scénářů budoucího vývoje jako podklad tvůrce politik.

Napříč kapitolami GEO pak vyvstává do popředí význam tři hlavních ekonomicko-environmentálních systémů – produkce potravin, výroba a distribuce energie, a jejichž budoucí vývoj bude hrát rozhodující úlohu v budoucích proměnách země v důsledku lidské činnosti. Zároveň report se report důsledně snaží přiblížit význam prezentovaným významným dopadů na lidské zdraví (a tím i na soukromé či veřejné rozpočty).

Report zároveň varuje, že vzhledem k současným ekonomickým a populačním trendům bude lidstvo do roku 2050 využívat až o 50 – 70 % energie a potřebovat o 50 % větší produkci jídla, což pro svět představuje velkou výzvu. Způsob lidského hospodaření na planetě pak působí ekologickou zátěž (tedy souhrnný požadavek na kapacitu země s ohledem na její zdroje i schopnost absorbovat negativní dopady) odpovídající 1.7 planetám, což se promítá i vymíráním biologických druhů, degradací ekosystémů a půdy, znečištěním, a pokračující klimatickou změnou.

Prezentace reportu GEO se zaměří na analýzu hnacích sil environmentální proměny, vývoji výše zmíněných hospodářsko-environmentálních systémů a také se dotkne průřezové problematiky životního prostředí a lidského zdraví.

